

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 136/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť S., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23 S/154/2008-99 z 12. novembra 2008 a jemu predchádzajúcim postupom, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. marca 2009 doručená sťažnosť S., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 S/154/2008-99 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) z 12. novembra 2008 a jemu predchádzajúcim postupom.

Zo sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v právnej veci žalobcu M. Š..., a žalovaného, ktorým bol sťažovateľ, krajský súd vo veci vedenej pod sp. zn. 23 S/154/2008 v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 250t Občianskeho súdneho poriadku rozhodol uznesením č. k. 23 S/154/2008-99 z 12. novembra 2008, ktorým uložil povinnosť sťažovateľovi „... S... B., B... vo veci č. 980/OIOV/BB/05-Pa konať a rozhodnúť ohľadom mimoriadneho zhoršenia vôd na pozemku žalobcu - firma M..., L., parc. č. 3722, 3724/28, kat. územie L., ktoré bolo spôsobené neovládateľným únikom ľahkého vykurovacieho oleja dňa 16. 5. 2008 (správne malo byť 16. 6. 2005, pozn.) v lehote 60 dní od doručenia rozhodnutia“.

Podľa sťažovateľa vo veci, ktorá bola predmetom konania na krajskom súde „Postup I. bol... zákonný a nemožno ho označiť ako nečinnosť orgánu verejnej správy v súvislosti s posudzovaním veci č. 980/OIOV/BB/05-Pa a udalosti zo dňa 16. 06. 2005 (§ 250t Občianskeho súdneho poriadku), nakoľko vec bola ukončená“.

Sťažovateľ je toho názoru, že «výrok uznesenia Krajského súdu Banská Bystrica... mení oprávnenie vyplývajúce z právneho predpisu na povinnosť a núti tak sťažovateľa porušovať čl. 2 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky podľa ktorého: „Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.“ v spojitosti s § 41 ods. 9 vodného zákona, podľa ktorého „Ak sa opatrenia na zneškodnenie mimoriadneho zhoršenia vôd alebo opatrenia na odstránenie jeho škodlivých následkov nedosiahnu postupom podľa odseku 8, môže inšpekcia rozhodnúť o ich uložení.“ a § 6 vyhl. č. 100/2005 Z. z.».

Sťažovateľ ďalej uvádza, že uznesením krajského súdu došlo k zásahu do jeho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože toto „je nepreskúmateľné, nakoľko KS v Banskej Bystrici nezdôvodnil, prečo nevzal do úvahy, že vo veci 980/OIOV/BB/05-Pa sťažovateľ konal a rozhodol, ale uvedenú udalosť posúdil ako MZV... prečo, pokiaľ sa opieral o súdnoznalecký posudok, nevzal do úvahy námietky I. ohľadom už skôr znečisteného prostredia v areáli bývalých I., š. p. L. v zmysle § 8 zákona č. 17/1992 Zb.“.

Sťažovateľ vidí pochybenie krajského súdu tiež v tom, že „pri rozhodovaní nevyhodnotil predložené dôkazy... neodôvodnil, na základe čoho... dospel k záveru, že sťažovateľ bol v konaní nečinný... závažným spôsobom zasiahol do kompetencie sťažovateľa - rozšíril povinnosti, keď rozhodnutím súdu určil nad rámec vodného zákona a svojich právomocí, že udalosť zo dňa 16. 6. 2005 je MZV a nad rámec zákona určil v stanovenej lehote vo veci konať a rozhodnúť v prípade, v ktorom nejde o správne ani iné konanie, v ktorom je potrebné rozhodnúť, napriek tomu, že sťažovateľ v uvedenej veci konal“.

Sťažovateľ sa domnieva, že uznesením krajského súdu „... došlo k porušeniu princípov právnej istoty ako to zaručuje čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, I. konal a v predmetnej veci rozhodoval, a za kontrolou zistené porušenie vodného zákona uložil pokutu.

Krajský súd v Banskej Bystrici podľa názoru sťažovateľa nepostupoval v súlade so zákonnými predpismi a namietaným rozhodnutím zasiahol do zákonných práv a povinností vyplývajúcich pre orgán štátnej správy konať a rozhodovať v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi.

Namietané rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici neobsahuje náležité odôvodnenie, prečo sa nezaoberal výsledkami kontrolnej činnosti I. a šetrenia Ministerstva životného prostredia, je nepreskúmateľné a ako také nepresvedčivé, nakoľko neobsahuje riadne odôvodnenie.“.

V sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa konať podľa čl. 46 ods. 1 v spojitosti s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní č. 23 S/154/2008 a jeho rozhodnutím č. 23 S/154/2008-99 zo dňa 12. novembra 2008 bolo porušené.

2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 23 S/154/2008-99 zo dňa 12. novembra 2008 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

Sťažovateľ nežiada finančné zadosťučinenie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť podľa čl. 127 ústavy je individuálnym právnym prostriedkom na ochranu ústavne zaručených základných práv alebo slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb.

Definičným znakom pojmu sťažnosť je zásah orgánu verejnej moci do týchto základných práv alebo slobôd. Zmyslom a účelom sťažnosti je ochraňovať fyzické osoby a právnické osoby pred zásahmi do ich základných práv alebo slobôd predovšetkým zo strany orgánov štátu (rozhodnutiami, opatreniami alebo inými zásahmi).

Predpokladom aktívnej procesnej legitímácie na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že fyzická osoba a právnická osoba má spôsobilosť byť nositeľom základných práv a slobôd.

Pokiaľ štát vystupuje v právnych vzťahoch ako subjekt verejného práva a súčasne ako nositeľ verejnej moci, z povahy veci vyplýva, že nie je a ani nemôže byť súčasne nositeľom (subjektom) základných práv a slobôd (I. ÚS 29/97).

V zásade nie je vylúčené, aby aj orgány verejnej moci podali sťažnosť podľa čl. 127 ústavy (napr. vo vlastníckych sporoch, keď vystupujú v súkromnoprávných vzťahoch v rovnom postavení s ostatnými účastníkmi konania). Orgán verejnej moci (štátny orgán) môže podať sťažnosť, len pokiaľ je postihnutý ako „každý“, a nie ako „nositeľ verejných úloh (verejného záujmu)“, resp. pri výkone právomocí štátu.

Pokiaľ však štát, resp. orgán verejnej moci od neho odvodený, vystupuje vo svojom mocenskom, vrchnostenskom postavení, nie je nositeľom žiadnych základných práv a slobôd, a preto pochopiteľne ani nemôže byť aktívne legitimovaný na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

Iný prístup k tejto otázke by znamenal popretie zmyslu základných práv a slobôd aj zmyslu samotného konania o sťažnosti.

Sťažovateľ a preto v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 250t Občianskeho súdneho poriadku nemožno považovať za osobu, ktorá je oprávnená namietať porušenie svojich základných práv sťažnosťou domáhajúcou sa začatia konania pred ústavným súdom.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2009